Контрольный экземпляр

Масса а мехкашкара пролетареш, вІошагІкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ПІалгІай обкома, Нохч-ПІалгІай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган

«СВЕТ»

Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

57 (4499). | ЕРА, 13 МАЙ, 1971 шу. | Мах 2 мн. | Газета арадувл 1923 шера денз

ХЬАЛЛАЦА ДИКА ТІАХЬЕХАМ

КПСС XXIV сьеадо доккхий дехкаран оттадал, вай мехка хьалхашка. Дирехтаран тІа белгалъйна пятилетка заданешца хьалхоьл вай промышленность, юрта боахам, ІалмаІ, культура пхе шерд чІоагІІа дегІайоьзле лъырхІа хилар. Промышленин продукции 42—46 процент дегІаІоагІарна ту шерашка, юкъера лъырхІ.ча шера 20—22 процент лахчІурхьа юрта боахама продукцин. Шаккха а та кхинча, тайнара хоадам болашн чІоагІен оттадал парте мехка матара пхьалъа культурен лакхьара дехкар.

Іалъаьте чІоагІа хьинар айдина, берраг шоай нив тІебанхйта хьаьгаьш ба советски вах уж доккхийн сий долеш дехкараш кхоачашцара. Коммунизма материально - техникеран база сихгаІа хьалъара ньржча дерригача хилхьа социалистически яхье хьалха латтар, из мехьара йоахар массава а саина болхлой класс я.

Парте хьалхашка оттадал дехкаран кхоачашцеча хьокаме гІулакх дьаьл Москверан къаьлгамхошца. Цхьоаолаг Май тІаьккхачан пар ІалІонай пятилетка хьалхарча шера планн хаьал хьалха кхоачашцара социалистически кхь. Горохов промышленостен транспортен предприятий, гІишлошьеча организацей, Іилмин культуран учреждений коллективашца шоай собранешца тІаийдьаьа дехкаран тІа белгалъйъкъ планоан заданеш хаьал хьалха кхоачашцара, къаьлгамца овсадле сихгаІа дегІайоьлларн мехьара техника юкъеЛоаларца лардa тІа производстен эффективность лакхьара ре дезарий хоадам болдо. Іадо Іоаа программа. КПСС XXIV съеада решенеш кхоачашцеча боьшоьна лъхьа лаца дагахь, москвичаша доо деанаг шера план. 28 декабрь тІаккхаечу кхоачашле, тІаккхаш болх еррина продукци къаьлгаьма овсадле лакхьара чотагІа кхетийта.

Москвичаша дІадоладь гІулакх чІоагІІа рьаьа хинна тІаийдар Нохч - ПІалгІийн къаьлгамхошца. Эттара хьалха жоп делар столица къаьлгаьчаьл тІаьхьаьмца Октябрьски революце орден лелаеча «Старогрозненфть», НГДУ менеджаьтахошца. Уж леношка пар кхайкхаьл хьаьл вай республикаца промышленностен, транспорте, гІишлошьеча организацешца, колхозашца, совхозашца. Ю баьхьан дешнашка 1971 шера план хаьал хьалха кхоачашцара шера социалистически кхь йоаргжина а ер шу уда ІалІонай къаьлгаьмца шу дарХІара а уж тІаьхьаьлаш. Цар доо деннад шу чакхдаьлаьлъ хьа планаь соврІа хьалхарІа хьинар 20 эзар тонн ІалІонай а хІаьта оьрта боахам мехьара 45 эзар тонн мехьаьтта дакка, къаьлгаьма овсадле соьхкарчу 17,4 процент лакхьа, мехьаьтта тоннара дІадоладь мах лохбарен планаь соврІа продукцина реализаци ярен чотагІа аьлрхІа хинначул соврІа 300 эзар сом пайда ба.

«Старогрозненфть» НГДУ коллективе дІадоладь гІулакх хьал а лоаЛаш, КПСС обкома бюрос шиг соцсан тІа КПСС горкомаш, райкомаш, воХХаьнцара партийин организацеш, профсоюзан обкомаш, комсомольски организацеш дехкарийца вай старопромысловски ночча хьалхаца а ІІа патриотически гІулакх наха дІадоьлийтара политически организаторски болх шерра боаржаьбе я. Обкомн шиг соцсан тІа дІадех берригача къаьлгаьлюй терхам пятилетка хьалхарча шера планн тІаийдар социалистически деспарашн хьоачашцара. КПСС XXIV съеада решенеш чакхъьлъара тІаьрзабелъта. ХІара къаьлгаьчаьл ди хьарнг хьиа деа нердача пятилетка хьалхарча шера.

Москвичаша а старопромысловлаца а дІадоладь патриотически гІулакх республика берригача къаьлгамхоша хьаьлоаьлан хилар хьаьхьоьх из тІаьнг предприятей, колхозий, совхозий коллективашца шерра дувцан хилар. ХІара коллектив йоаа ше хьалха тІаийдача декхарашца цІаьккха а ъьожаш, шиг резервашн толхаш, хеда дехкаран белгалдеш. Цар терхьалъю шоаг еррина тронаш, В. И. Ленин ваа 100 ер дизара а КПСС XXIV съеьха а накъадоагІаш іоаьь опыт. ТІаийдеча дехкаран тІа лоарІаьнг мотт тІе ДІаоаш производстен резервеш пайда эьара а хьалха бо.хаме экономе режим чІоагІьяра я лепаьш.

Массанаьла а шерра ярхьаш латтаеренг ІІаьнгаьнг хьаьл хьалха кхоачашцара аьх. Партийин, профсоюзин, комсомольски организацеш дехкар ца ду хьа керте оттар, берраг къаьлгаьнгарчу шуна юьхь. оьаьа. ХІара хьалхьагІочоа новкъостаьл. Де деа 1971 шера шиг дехкар кхоачашца, промышленостера шиг лоарХІан хьаьл кхетаьле. ше болх беча мотт ярера зерзвашл гучаяьх.

Ишшта оарцагІойьла еза партийнин профсоюзнин организацеш хьье баьнкарашца доаха толамашца шера нахе дІадоьлийтаьл. Колективе хІара деннн доаш хьа деза хьалха латтар малаз, ю толамаш мишта доах. КіаьнгаьгІа хьаьсгаьн дІа а боьхкгаьш дуьхьаьгІа а дикагІа а пиодуьгн ораьхьарий опыт массанена а дІайоьзийта еза. Ишшта дицдаьлийта ярш ву хьалха латтарех аьнна ва хоаьна дешо дика болх берийн дог айдаьл соврІа, хІинчар а шоргаьа хьоьхан эца дог оттийташ хилар. Пенгаьташ тІа, къаьлгаьма листовкаш тІа, молнеий тІа шерра дуьша деза кхьа хьалха латтарех.

КПСС XXIV съеада решенеша дегаш айдаь болх республика къаьлгаьмхой хьинаре къаьлгаьш ба. ШерагІа боаржаьрга вай пятилетка хьалхарча шера планн хаьал хьалха кхоачашцара социалистически кхь.

БІаччача шера хьинаре. къахьегарІда

Грозненски нефтяни производственни объединение поллаГІа пеха болхлоьнца чІоагІа лоарХІаьнг сийлаьш я, кІаьмаш тешар, утюжаш дІаЧичаьнг Ласет. ШІкъа смена ІІаьккхийтаь дО цІий сменин норма. 115—120 процент кхоачаш ца еш. Цхьаькха сахьат долаш хиъ ца баь болх. Ишшта хьа къаьлгаьр баьхьан долаш пуьнна сецна коммунистически къаьлгаьмца ударник яьа сийлен ІІІ.

СУРТА ТІА: болх беш и комсомольски къаьлгаьмца ударник А. Ачичаева.

И. Плиева сурт.

Догг раьза хинна...

«Пятилетка хьалхарча шера планн хаьал хьалха кхоачашцара бІаччача шера. ударно къаьлгарІда» яьа Старопромысловски нефтьдаьтахой инициатива дог раьза хинна хьал а лаьца, хьинаре къаьлгаш ба уьхь дешошца «Октябрьскийнефть» НГДУ мехкдаьтахой. Белгалъйъна ціка къаьлгеГойткорт яьача служба коллективо. Уьх шера дуьхьа геолого-техническен мероприятеш, чакхъьлъхьа цига. Цудуьхь хІаьнг лаьнгаьн буьсгаьн доаькха мехкдаьтахо март бетта хиначул 280 тонн дуьхьаГІа хиннаЬ.

Ер шу доладелча деза къаьлгаьча фонда сеннаьнгаьш чакхъьлъхьача геолого - техническен мероприятеша ГІаьхкетийта «ІаьржкА дошуьв» цхьа эзар тонн дуьхьаГІа ца ІІаьхьаьнгарчу ІІаьнгаьнгарчу ІІаьнгаьнгарчу ІІаьнг

КПСС XXIV СЪЕЗДА РЕШЕНЕШ КХОАЧАШЪЕРГЬЯ

КЕРДАЧА ПЯТИЛЕТКАГІА—КЕРДАЧА ТОЛАМАШКА

ПІехьача пятилеткагІа дика хьалхагена толамаш дахар «Сужанефть», НГДУ мехкаьлттаношна. Планал совгІа ярх а хІинна реализаци яь тайп-тайпара изделеш, материалаш 8190 эзар сома махьа ю. 1,5 процент ІехкхоачашЬ ЬЬ хьаьгагена оьсарле лаьхьара план а. 1970 шера хьалхарчу ЬЬ бетта реализаци ЬЬча продукцел 8,6 процент духхарІа ю ЬЬ ю хьаьгаьнна. реализаци яь продукци. ХІаьта соаьхьа, хьалхарчу бЬ бетта кинчарг 8,4 процент духхарІа лаьхьенай хьаьгагена оьсарле уж шера ЬЬ ю ЬЬча.

Из хьаьжинад яхе шера план хинал хьалха кхоачашЬ республикерча промышленни предприятеш колдеш ваша шерра социалистическ ях ЬЬ ЬЬ ворхІаяхьа, хьалха латтача коллективанца хьинар кІо ца дер ЬЬ хьаьгагена, цар шорІ, планш тІаІІІна социалистическ ДЕХХАРАЬ толамца кхоачашЬарах. Социалистическ ях ЬЬ хьалха лаг В. И. Ленина орден ленача «Грозненфть» объединенне мехкаьттахоЬ. Царна ЬЬ ЬЬ апрель бетта а ЬЬ ЬЬ ЬЬ ЬЬ бетта а ЬЬ ЬЬ ЬЬ ЬЬ

Грозненски металлически тара заводе кагать болхло вац Афанасьев Василий Кириллович да вовзаш. Из ва токарь, слесарь. Завода болхлоштa хьаькъ эгтара хьалхарчарна коммунистическ кхаьхьегама ударник дха сийлен цIа сенай цунна. ХIанз юкъ бетта чотах хьа а хьегап юкъ хьера лаьхьлача шиЙ сменин нормин 129—130 процент хьоначIдиг цо. Общественни балха тIа хьаькъ нарг лакъ лоаг Василий Кириллович. Из ва профсоюзна заказна член.

СУРТА ТIА: В. Афанасьев.

И. Плиева сурт.

ЛОАРХIАМЕ ГIИШЛОШ ХЬАЛЪЕЧА

Дукхаха хIинз дез ловзаш да цемент гIишлошерий маьхх я аьле. Вад мехка хьалъю гIишлош цергара шерга дукхагIа хилар да дувзаделла IалIьмате чIоагIа эшаш ахч цемент. Уьмнаг хьоначIдиг цергашка вад республике хьалъю гIишлош лиьжа дукхагIа хилар бахьан долаш дукхагIа ши цемент хийца. Из ханнаьха из хилар бахьан долаш цIийочIа гIишлошерашка арахецача предприятешкара болх сеца латташ моттигаш нийсъу.

ГIишлошерий хьашташ диза хьоначIандара царна маршца цемент IаIийгара вай республике хьалъе йоладийр цемент арахеца завод. Цухьабаьхьа, паччахьалкхен кацIоькеечь пайда эшара цIана гIишлош - монтажни бахьан дIа лиьн из лоархIаме объект хьалъеча кхоачаш да ю массехь цу да. Уьмнаг тIехьарча итт шера из завод хьалъеча хьаьлийача адчах ваьлда ца эшаш дисар 18 миллион сом да, хIаьта гIишлошерашца хьоначIаш да деш диса гIишлошмонтажни балхаш итт эзар сома чаьхьа да. Къаьстта во болх бу завод хьалъеча генподрядчик йолча СМУ-3 коллективо (начальник цов. Евтухов), № 131 йолча гIишлош - монтажни поезда коллективо (начальник цов. Астапцутурин). Из лоархIаме объект хьалъеча генподрядийн организацей кулгалхошца IалашьвIийг цIга эшаш болх материальнийн къаьстерийн ресурсаш, транспорт, гIишлошерийн эшаш машинаш, механизмаш, Цементийн чавоп хьалъеча масазда я ца тохьаш эзар 20 процентагара 40 процентага кхаьчалийн ваьлийфицированийн болхлой, мугIарера болхлой. Хьаьта цIга болча болх-лошка а боагIаьчIа гайдара болх а байташ хьаьстарн вIаштIехьбаькха хаш СМУ-3, № 131 йолча гIишлош - монтажни поезда кулгалхошца.

Завод хьалъечара хьаьлеган эсала вIаштIехьбаькхаб. Хьаьлегама дицошлийна тохьаш мотIигаш кайн нийсъу, дукъ болха ха зе хьа боаю, каст - каста дIа-ирча бувлаш хуоллалу гIишлошерийн. Ужа я кIаьн а бахьаьлаш нийсдаьрах гIишлошерийн хьаьстарна оьсарца лоха я. Цу совгIа завод хьалъеча гIишлошерашца эшаш хьалаш IалашьвIийг. Из лоархIаме объект хьалъеча пайда эшаш аккордно - премийлийн системах, гIишлошерашца алаин телара методах. Цу методах алаин телаш «Незама болхлой мара бац цIга.

ГIишлош организацийн кулгалхошца, партийн, профсоюзан организацеца, гIишлошерашца юкъе шерра социалистическ яьх я йоаржаьн дар дезарга нийсаш тIедоаздаьдаш шиЙ кагаьнгаьчаьнгаьчаьнгаьч

Калининград тахан. Хьагуш я Ленински проспекти Театральни улицеи. Е. Филипленко сурт. ТАСС фотохроника.

СА ИШТТА ЛАІА ДЕЗА

Дуккаха хьаьхьагамхошца дехар дарах хьажьаи экскурсиеш хьежабара деташ ледалеча Грозненски бюро белхьошца туристически поезд ІаІаигІьелгал уьх марш-рутагІа: Грозный — Псков—Новгород — Харьков — Волгоргад — Грозный. 17 мае ІаІаярарйгІ ян.

Иьаьхьа белхарашца доаха тІулахьа дика вийчьаьн кутейин вагонаш я, вагон-ресторане дийнахь хьоаза баа чам бола хьаьа ба. Царна ду ший хьожаи хургба экскурсоводаш, массовикаш - культурникаш, медицински персонал. Ший цхьаьтта дийнахь хІара городе соцпарга уж, цигара белгалгІа йоІа мотттаеш йовзийтарйгІ царна экскурсоводаш.

Этгара хьалха Псковe соцарйгІ поезд. Велики ялха хи тІа улп областа центр. Цита гІолла чакхдоаг машиннеькьашца тІе яьхьаьа. Цигаьца замалахь массе тайпара гоазалаш йоІа пхьарашо бахаш, чуьхь я ярахьа а дечкарэпар лелаеш хилдаеш белгалгьяьна хинчаь город. ЧІоагІгІа теркам тІаагаш. Кремль, соборашца. Сийлахь-бокхха Дай-Мемпки тІаьрахоша йохаьь хинчаь город. Шг хинчаьа тайпара юхаметтаотташ я хІинаь, культурнин промышленнин центр а хинна Даьттай.

Цигара ялха кхьаьарча городе —областной центре Новгороде ялсаьберйа поезд туристаш. Цита дукха да культурнаи архитектуран памятникаш. Советски Іаьдал даьвинчуьн ГІехьаГІарча пе-рашка промышленнин культурнин центр а хинна Даьттай город. Цул тІехьаГІа. ХоаначергІа экскурсанташ пхи бІаь цу хьалхаГІа йиллача Харькове. Сийлахь-бокхха Дай-мемпки тІеІаьттача шерашка мемецки ГІаьрахоша йохаььар Харьков. ХІаиз хьаметтаотташ архитектура башха дика памятникаш. Царна юкъе — Покровскин Успенский соборашца, Бокхха Екатеринин дворец. Короленко пІеранІа библиотека. Іилмахой пІа, тІаьа йиъ лаьхьара дешаран заведеннаи, докхха лиг театр, филармоник. Миллион соаГІа гаг хьаьа цига. Цун хоаагІа йолча моттигашка хьежа бьаьнаиуа ГІеІаьаГІа городхурдаш Волгоргаде ГІорьи поезд.

Немецки ГІаьрахоша Сийлахь-бокхха Дай-мехка тІеи лаьттача шерашка Волгеграде этгар ганна боІа тІом хьаьа цхьаьхьа хинчаьаш. ГІаьрча йолаш цхьаьккха моттиг а пІа а па дуташ йохаььар город, цитгара лелайойна дечкарэ са па доаккхийтаьаи мехкан а бакка, хІалаьаьйр фашисташ. ХІаиз ше ма ярра хьаметтаотташ город. Малаьхьа гуо тІа мемориальни ансамбль — памятник деГІаа. ВІаьаи советски Союза Іаьрча ГІаьрахоша йохаьь хинчаьа йоІаьнаьр. Хьаьа а мел лукха ІаьрагаГІургда экскурсанташа цар теркам чІоагІгІа ІаІоаьрГІоблаш дика памятникаш.

Туристически поездаца экскурсе гІо!

Я. БУБНЕНКО.

ЗІанара бІоаГІаьх боалла радио бокхха кад еррига майда кхайкаеш бекар. Хувцалуш музыка лекхар цунца, тІаккха кьамаьл доаг. Кьамаьл доладийча тап аьле дуушар майда тІа гулбенкарашца ду кьамаьлаш. ЦІхьан юкъа дуушар фуд а хьеже йоха а хаьрадоллдоаг. Дуьхьал радиоца тІехьаьара хоамаш дешаш хилча, уж чакхдаллаца оаХаьаг теха тхьам хозаргболлан сатем оттар.

— Сабар, сабар! — шийна тІатоІаьара со наиах со йистхуьлаш воаннашца са багера тІа куьг а лиле. — Сабарца, ладуьгІийта! ЦІхьан ІаьманГа доаГоаьаш ладувІаьр Ладаьлаьс керда хоамаш чакхдаллаца.

— ХІаиз а чубоаГІаш ба, — оалар цо юхьера а доккха са а дьаьхьх, диктор ГІехьаьара хоамаш лиЙйе ваьна, — Югославе-бзьбан уж... Тамаш ешиГ, селла гаьна боьлийтар.

Далас хІама ІалаьзаР. Фашисташ маца совпарбГа а, юха маца лелхаьберБа а цунца ха дезарГ лоархІар наиас.

— Инст мича хул хьо-м, — аьлар наиас раьза йоаГашш.

Белахьежар дада. Біара а хьежа иэнайна белаж тІа куьг диллар цо:

— Дуукха говрбгаи хьона, ЖІалеи санна лелхаьберБа.

Из мара цхьаьнахьа хозаш хІама лаьар майда тІа — тІом діа маца баргба, фашисташ маца эшаьберБа.

— Гуьра тІаи а дуукха ха мича йисай, — пІогІа хьеьхар тхона гаьна воаннаш латтача тха юртахчо Гисас шийна латтача воккхача сага лерГа а ялаш. — Мишаьнд цІагІа ца хилча кІаг чу мишта эшарца... Ерал нах баХача-м на эшаье йиш яц из фашист, — гоначкъа кулг лостадир до.

Таха шиГ ши воІ эскаре наьхьаьаьхьх Гисас а. Юстарго кхьчча кІтийча наьйна лаТТ уж. Гиса наг «вагаьь царгаьь кІалда діаьхьож, ґаьхьда кхьм йист хулаш ваи Юртахоцца а, боьаьрашца а ла дерриГа цун кьамаьл. Цун кьамаьлах ха йиш ши шин воІах кьастар цун дега Іотхьаьм беш да е дан. Из моллаГІа волча ловмаи кьонаЙчун оамал я. Кьастар мелІа поиька дадеа а наьаГа дега кІалаьг діаьлоьра йиш яц.

Клуба воаХьарча пена юхье духовой оокестр лаТТ. Юхь-юкье тІемаькой маршаи лекх цар. Кьамаьлаш воаІаш ваи.

— Хьайл, ладуьгІаи, — йоаХ наиас оркестро лекхача ашарга ла а ІийтІа. — ШІеаьа а вай доагардаш, хила а горгаи йоаХ ту аьарро... Маьдам ТІа сихха діа-хьа лелаш командиран бар. Уж клубе чууьжр, юха арабуьлар. ДуккагІбарий бе кьахтаиг доаХкар.

Тахан эскаре боьнйтараш хьалла болхараш бацар. ТІом болабеина ши кІира дада доаГар. Тахаиар ер эскаре болхаиар шоллаГІа талеІе ер.

Іхоне хьаГІаиера Гиса. Массехара кьамаьл хиналар цун тахан ладайца.

— Дезала сатот ма делаІа Рашид, — аьлар-ло. Ший ер боаГІа ГІадж лаьттаи Іоеттар Гиса. — Са дар хьаьа хурГІа хьона тха... Дуьхьал хье лорьле іоаГІаьа маркъаьлгаьх.

Дада велаГьежар цунца. Кьм йист хилаДаьр. Соиа хоара из ведметтаьхь а ша йоаІаьш латтар из.

— Тха Іадийча ца эшадаш йоІа хьо? — «ТІехьаьккйаиар нана дада дикка гаьна ваьнаиача ГІоІІа.

Сеца а сеца хоаІийтар дада.

— Сабарде, — аьлар цо, — «хозаьаГІаргІа со-м... Фу йоах ха даьий.

Цунна ТІехьа ІаІаДаьр соиа наиан. Тхо даха а Іаиаар ПІГа-м. Уьхаьа хиниаьарех дуьхьаГІа баРаш строй оттача «улиуь гулбеДар.

Строина хьалхаьаьа ДІа а эттаэскаре ІаБаГуаш барий пІеранІ. ехь волаеаЙар командир.

Шиа ІІІа яьхх-ььхьхаЙ «со ва» аьрг хилча деиз наха бІаргаш тІа улла кІай, аьлар Гисас, корта ларІаьха а берзабеш.

Хьаьлаш эгІаьаьлар. БорГІаи санна хиндаьеаар ив.

— Согаьа фу эш хьона? Соиа хьалхара буташ ба хьа кьонгаш фронте, цІогІа деТТа эттар Хьаьлаьш.

— ШоаІта хьалхара болх са мІоьнгаш... Мехка хьалхара бола. — ДІа а вийраа ДІаьяхо Гиса.

Шиа бекх а баьа шийна фуд а ца хоеш ше мукьаьнтар лорИ комисси а ер, ахаш мама тешаи ІІеРТар Хьаьлаьш. Цун кьаьнаьш хьо а мел ДІаьхьургІа хаиар, ту Заинка — 30.4.

ВЕДЗИЖЕВ Ахьмад

НАКЪАВАККХАР

ПОВЕСТА ТІАРА ДАКЪА

лакъьажар Гисийна баркал яхьІа долга.

—Соиа-м массаза а хиннаь хьо даь метта, — аьлар наиас Гисийга. — Баркал хилла хьона. хозаІа дешо а низ соибоьхьх... Вешта тхона-м фу эшарца, со балха ма йийй... ПІом а бІаьх ца бала мер.

— Фу хургда дьаьа ше воаннаЧоа хаи, — ишийна бІаргаььежар Гиса. — ПІулаькка эшшача се кийча волга хьона хайта ях аьа-м, — ТІа а вийраа ДІаьоаЛевелар из. Дуьхьа гаьна валаде юха тІаьяра воккха саг.

— Рашид, — кІиранна дадайна бІаРахьажар из. — Хьа дьаьа дуьхьа сиснал йийй аа... Даьла ма ший из хозо, ноша а цуьг дуьхьаГІ велаш саг ваьар са. Шоаш цхьаьна доІча мотте уьх са іоаДалаьаька хьожаи, бІаьг лоьхаш хилалаьь. — ььаьгаи латтачаьхь кулг лостадир цо. — Эсала хуьле, кІеиа хуьле тоха, етта а пурам да хьона... Са ььонгаш хургбан уж...

— Фу дуьш Іа, Гиса, — юкьаьнихкар цунна дада, — Уж-м баьа сато хьеха деаш... кІаитий да, ВІаьлла сатот ма делаХь, дерриГа дика хургда.

Клуба хьалхашкарча лаГІаьш ТІара цу хаина ІІоІІа хьаьеаар:

— ЛадуьгІа! ЛадуьгІа! — петлинах шийша шпала а воаллаш вар пІоІІа хийтта командир.

Эскаре болхаш бараш клуьб хьалхашка строях дІаоттаГ!.. Строях дІаоттаГ!!! — шоаза, кхоаза йоа а оаллаш пІоІІа хийттар цо.

Тхоа дІа а хьаьста сихха строй оттА дІаваХар дада.

Мама ехар. Лоацаедча санна лаьхьажар Гисийна баркал яхьІа долга.

—Соиа-м массаза а хиннаь хьо даь метта, — аьлар наиас Гисийга. — Баркал хилла хьона. хозаІа дешо а низ соибоьхьх... Вешта тхона-м фу эшарца, со балха ма йийй... ПІом а бІаьх ца бала мер.

— Фу хургда дьаьа ше воаннаЧоа хаи, — ишийна бІаргаььежар Гиса. — ПІулаькка эшшача се кийча волга хьона хайта ях аьа-м, — ТІа а вийраа ДІаьоаЛевелар из. Дуьхьа гаьна валаде юха тІаьяра воккха саг.

— Рашид, — кІиранна дадайна бІаРахьажар из. — Хьа дьаьа дуьхьа сиснал йийй аа... Даьла ма ший из хозо, ноша а цуьг дуьхьаГІ велаш саг ваьар са. Шоаш цхьаьна доІча моттЕ уьх са іоаДалаьаька хьожаи, бІаьг лоьхаш хилалаьь. — ььаьгаи латтачаьхь кулг лостадир цо. — Эсала хуьле, кІеиа хуьле тоха, етта а пурам да хьона... Са ььонгаш хургбан уж...

— Фу дуьш Іа, Гиса, — юкьаьнихкар цунна дада, — Уж-м баьа сато хьеха деаш... кІаитий да, ВІаьлла сатот ма делаХь, дерриГа дика хургда.

Клуба хьалхашкарча лаГІаьш ТІара цу хаина ІІоІІа хьаьеаар:

— ЛадуьгІа! ЛадуьгІа! — петлинах шийша шпала а воаллаш вар пІоІІа хийтта командир.

Эскаре болхаш бараш клуьб хьалхашка строях дІаоттаГ!.. Строях дІаоттаГ!!! — шоаза, кхоаза йоа а оаллаш пІоІІа хийтта командир.

Раьза йоІаиаш корта лостабир Гисаьс. Хьаьлаьша кхетадир кьаьонцьхьаьр хІамаи раьза воаиилгІо.

— Са дьаьара аьцаьа, меГаргаьаГІ ььаьа-м. — Гиса тешаье ІІерТаьи дьаьх дуьх буьар цо.

— Хьо хьа-м хиннаь сона воллаьрхІа, — хІаиз хьо! Мат мама хьоьах ваьаьа хьона ваьа, ціаГІа. Ледара ма хьалаьхь. Ханайна новосташ дедаьаь.

Са керта тІе кулг диллар мамас. Бат ваьар цо. Аз кхетадир цо ала ІІерТаьи цо сакъьаьлгІа.

— Дада, цІвеаьлаьхь, — цІогІа ешхар соГа.

Эшалон шортта-йоІаьлар. Цунна уллуе ДІаьоаЛедлар тхо а.

— Хьасан! Хьусен! — корах эрахьжечча кьонгашка кхайкар ГІоІІа уллуе йоаІа Гиса. — ЛІедара ма хилаьаьш... Аз ший кхайкаеРца шоаца кІеиа доаІаш сона дуьхьал доаГІе!.. Эшелон кхайлаьлар.

ПІажа іогІа а ваха латтар воккха саг.

— Гиса, ціаГІо ваьа, — йистхилар цунца ваьа, — уьхаьа ваьа ІаьхьтаГІар аьаьа хьаьхьа пайда мичаб.

—Массехь кІеиа ІІаьхьа ваГІьаьа тоха йоІаьаш ІІаьхьараш ваьа-ІаьтаР. КІадаи ешпан цхьа хьоаза бацар.

— МалаьгІа воиер я уж ишкаи? — ХІаиТТаР Гисас ІІоІІаьаьгІа ресиин кІкаьаьхьа ІІеІІ ДІа а ььохкаи. ПроДаеаца хьаьалар.

Хьаьлаьг сона ший пара, — дийхар Гисас. Ахча ІІа а дешо тха арадьаьта хьаоочуьна ььаьтар ваьар.

— Сенна вийцар Іа уж ши пара? Во ІІаьмаи ма йий уж.

— Са ДоІІа ІІкеиа, ИТТаа соиабарба хІама, — аьлар Гисас.

— Беррингаи ІІаиа бахабаи аьиьа юртара маІаиах эскаре балХаб... УйІа ва Іа, царех кІорана кІеиа ІІаьрана цхьаьца ььаьхьа ььаьа а сона мел ДоІІ ТІаьхьет... Гурахь, бІаьстн доттаХуьа юрта. Ераш во, дика хилар-м дуьна а ешаи. Хьаьиа хоа, ахкарех доккхаи ве дезаш хулий а.

Гаьна доаьшаи чайнера эрахьаьиа ХьаьхьаГІ ваьар тхона. Нийтькъа мара когаш тІа ура на доаттаьуьр ведг вар из. Бе хьаьрахьа шуьца йоаІаьлар.

ЭгІаьаьца беса хуьцаьелар Гиса.

— Эхь даи! — хаиаьаьа а вийраа тугеаш кхайсар цо. — Беррашкалийг ваьг ДІаБахачарех а эхь хеташ, ціаГІа бисарех а эхь деташ. Ваьг мокстаГІаьг ціаГІа цхьаьца ДІаьца кхаьаьо Хьаьлаьш.

МьаьрІаьжийна боаІ хьоьаьаьГІа ціяхьалгар тхо. ЦІа дасса са хийтар сона, эттара хьалха ишшта бесаьаи дадаьаи хийттаьар сона хоаІ ший ца ду бус.

— Буфета чу ціоа ба хьона, фуаш да. — аьлар ваьас. — Ша а ийне дан хьийна. Гиоьаьра хІама ма кийчаьаи йоаІаьрГІаьар со.

Бакъда са хІама дда безам бацар. Этгара хьалха пхьор на дуаш ІоаІийтар тхо цу бус.

ШАШКАШ

Грозне діайоаьленнай эрсий шашкаеь ловзара Российски Федераце йоккха турнир. ІІаьх спортсмена юкье за цхьа россмейстер, спорта вурийта мастер, мастераьла 72 кандидат. Цу ешаи а кьовсам доаттаберБа 1971 шера Российски Федераце чемпиона тІ1ул йоккхара.

Шаейцарски системаГІа чакхйоаккх турнир. ХІара спортсмена юкье за цхьа россмейстер, спорта вурийта мастер, мастераьла 72 кандидат. Цу ешаи а кьовсам доаттаберБа 1971 шера Российски Федераце чемпиона тІ1ул йоккхара.

Турнира іоаллаГІа тур. Тхьаьь цхьаьйта шашкеТа цхьаьца очко йоІаьь. Тьоьстаие ах-ах. ХІара чакхъьлийай йиъ тур. Вай республика шашкисташа юкье ва республика чемпион Нелепин, мастераьла кандидаташ Гандулаев, Михин, Макаров цхьоьлаГІа разряд йоІа Н. Арутюнов, С. Пишанов, Григорев. Дика толам баьккхаб Пашанова. Цун 2,5 очко я йиъ тур чакхъьлийначуьа тІехьаГІа. ХІара турнире хьалха лаТТ Белоеров. Цун 3,5 очко я. Кхоккха очко йолаш яьхьаГІа шашкист ва.

В. ЖУК-ТРИПОЛИТОВ,
республикански категоре судаДхо.

ХАОТТАМ

Таханн республике гІоллеи Грозиеи хуьцаьлуш морхаш а йолаш, малхбоалехьара гІаьхьхьча боаранаш муьх а хьежаш, бийсаьнна — 5—11 деношца — 14 мае 15—20, 15 мае 18—23 градус йІаьйка а йолаш хилла тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИЯ.

Редактор **М. К. ЛЬЯНОВ.**

Доазол дехьара

США-н ИЗРАИЛЕЙ КЕТАРЛО...

Суэцкн канале чу гІоллеи кемаш лела ниъ хьаьеллераГ йоІа предложеиеш ше дуча хана ОАР-а президента Анвар Садата белгалдаьккхар, из гІоллеи Гаргарча Малхбоалера проблема 1967 шера 22 ноябреча ООН-а Кхеррмаьлен Совета резолюце ларда тІе машарца кьоастаиеиа болача новкъа ІІоІІа боккхиаш боІа эгІара хьалхара гІа хьаьа тарлуш хилаьр. Кхетаеиеш да, канал пІекдара балдан ІІаДоалаеиеиа, египетский оаГІонгА йиш, хилийтаеиа Синийски аьГІийнеш ГІаьрА израильскИ ОІу цун малхбоалехьарча ґаььхьа гІа хьаччалаеиа юха тІехьаьиа баккхиа безархилар. Иштта пхьаолочА дьаьхьа иа тІехьаьиа баккхиарча Іаьдоалаеиа дезаш да 1967 шера израильски агресси баьхьи долаш ІІаьлийаеча дерриГаеча ґарбийн лаьттаьщарна оккупанташ ДІаболхьйа.

Дуеен хаГІьаьиа ььаьрча обществеиностО Гаргарча Малхбоалеие машар ьохаоттаБар ІІаьрГІаьиь нерда — конструктивиаеиа ініциатиеа саьиа ІаьрІаІаеиа ОАР-а президента Анвар Садата белгалдаьккхар, из гІоллеи Гаргарча Малхбоалера проблема 1967 шера 22 ноябреча ООН-а Кхеррмаьлен Совета резолюце ларда тІе машарца кьоастаиеиа болача новкъа ІІоІІа боккхиаш боІа эгІара хьалхара гІа хьаьа тарлуш хилаьр. Кхетаеиеш да, канал пІекдара балдан ІІаДоалаеиеиа, египетский оаГІонгА йиш, хилийтаеиа Синийски аьГІийнеш ГІаьрА израильскИ ОІу цун малхбоалехьарча ґаььхьа гІа хьаьа тарлуш хилаьр. Иштта пхьаолочА дьаьхьа иа тІехьаьиа баккхиарча Іаьдоалаеиеиа дезаш да 1967 шера израильски агресси баьхьи долаш ІІаьлийаеча дерриГаеча ґарбийн лаьттаьщарна оккупанташ ДІаболхьйа.

Дуеен хаГІьаьиа ььаьрча обществеиностО Гаргарча Малхбоалеиеиа ьоІаеиа ОАР-а ІІаьрГІаьиь нерда — конструктивиаеиа ініциатиеа саьиа ІаьрІаІаеиа ОАР-а ІІаьрГІаьиь нерда — конструктивиаеиа ініциатиеа. ЮхьаьаиІа ОАР-а предложеиеш ВІаДІа, ІІаьиа а тІигаьаьр ИзраИло. ЦьхьаБаьхьа, тІаеиа предложеиеш тІаьиа иа тигаьр ший ььаьтчуе «боьлийтаьрбоаиа» уйІаьш дерриГаеча дуеен тІе хьоаьь хилаеиа дуеен аеиеа Израиль - тІа-тІа дукхаГІа хийрийаеиеиаьр латтаьш хилаеиа чеРкал а деш, Тель-Авив ІІо «Кенг-дукха хийшй шиГ тактика!

Канале малхбоалехьарча ьистаеиа ОІу маеееиь мкъь «ТІехьаьиа баккхиа» ромА и Израиль цхьаБаьхьІа, шиГ йоккхаеиа топа тІо ІІаьхьоачаГІоаеиа ьхаччаеиа мара хьи ґаьиаГІа каналеиа хуьцІаеиа. Из шийна ьхар «ьтоаччаеиа» ґаьхьа израильски правительстеа ОАР-аГІа ІІедех — юкъе латтА ґІеиа ьЛаеиа ІІедоаккхийтеи» египетски ОІу каналеиа сехьа барбаеиа ьийна теиаеиа ьуІеиа, Суэцкн каналеиа доІа доІІ ьсЪаеиаеча ьиа юкъаьчаеиа дейтА США-на ІІаДІаеиа ІІоарА Тель-Авива.

Деш доІа ьсЪаеиаеиа ма ІаьрА ььаьчА цхьа БаГьаеиа ІІаьхьуІаеиа, ьаеиа? ьхьаеллераеиа ОАР-а предложеиеш юкъаГІьхьарАеиа израильски агресеех ьхьаеиарАеиа ІІаеГІаеиГІаеиа ГІаеРаеиьеиа сетарлоиАТ иа.

США паччаьхьаккхеи секретарь Роджерс Гаргарча Малхбоалеи мехкаеиа ьахарАеиа ьоаеиаеиа кепайоаеоиа шерра дуеиеиа да Суэцкн каналеиа чу гІоллеи ьоаеиа а кемаеиа лела доладаеиГІаеиаеиа доаеиа. Роджерса биььаеиа «ьаккъьо официально ІерхІар» сенах ґатт аьЧеиа, малхбоаеьхьарча кепайоаеоиа ьаачоеиа, из ґатт, каналеиа ьхьаеІаеиа ьхьаеІаеиа. Израилеиа ОАР-аеиа юкъе соглашеиеиа елеа вІаштІеьхьаккхарАеиа.

Цунна дуеаеаеиеиа шеиа ІІаеиа белгалдаьккхаеиа дарсдаеиа.

Цьхь-лаее, шагаьаеиа санна Роджерса биььаеиа ньаеьо ІерхІар Суэцкн каналеиа чу гІоллеи ьоаеиа а кемаеиа лела а доладаеиГІа, Гаргарча Малхбоалеиеиа ерриГа проблема ьхьаеІаеиа ьоаеиа. ІІаеиаеиеиаеиа ьоаеиа ьоаеиа ІІаеиаеиеиаеиа ьоаеиа ьоаеиа ІІаеиаеиеиаеиа ьоаеиа ьоаеиа